

Obsahová náplň odbornej prípravy justičných čakateľov

prijatá v súlade s § 148 ods. 6 tretia veta zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Odborná príprava justičných čakateľov sa koná spravidla štvrťročne formou štvordňového odborného sústredenia.

Odborné sústredenia justičných čakateľov prebiehajú s ohľadom na organizačné možnosti Justičnej akadémie Slovenskej republiky (ďalej len „Justičná akadémia“) spravidla v týchto šiestich blokoch:

1. Vstupné vzdelávanie
2. Kultivácia osobnosti, vzdelávanie v oblasti psychológie, etiky, rétoriky, komunikácie s verejnosťou, médiami, cvičné psychologické testy a nácvik záťažových situácií súvisiacich s výkonom funkcie sudcu
3. Vzdelávanie v oblasti súkromného práva (občianske právo, rodinné právo, pracovné právo, obchodné právo)
4. Vzdelávanie v oblasti verejného práva (trestné právo, finančné právo, ústavné právo, správne právo)
5. Vzdelávanie v oblasti medzinárodného práva a európskeho práva
6. Repetitórium

Tieto odborné sústredenia obsahovo vychádzajú zo znenia otázok platných pre jednotlivé oblasti práva, ktoré sú predmetom ústnej časti odbornej justičnej skúšky. V ich priebehu sa pozornosť venuje tiež rozboru aktuálnej judikatúry.

Justičný čakateľ absolvuje v rámci odbornej prípravy minimálne 12 dní prípravného vzdelávania.

Justičná akadémia vyhotoví osvedčenie o reálnej účasti justičného čakateľa na prípravnom vzdelávaní bezprostredne po ukončení každého sústredenia a toto zašle príslušnému predsedovi krajského súdu.

Osvedčenie o účasti je jedným z podkladov pre vypracovanie hodnotenia nadriadeného k samotnému návrhu na vykonanie odbornej justičnej skúšky.

1. Vstupné vzdelávanie

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

- pôsobnosť sudcu, prokurátora v trestnej a aj v inej než trestnej oblasti,
- organizáciu a riadenie práce na súde a prokuratúre,

- vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v platnom a účinnom znení,
- metodické usmernenia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, statusové zákony súdov a prokuratúry (vybrané ustanovenia zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov a zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení),
- disciplinárnu zodpovednosť sudcov a prokurátorov,
- prácu s počítačom, právnickými softvérmi a internetom,
- zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vyhľadávanie medzinárodných zmlúv, právnych predpisov a rozhodnutí súdov,
- využiteľnosť judikatúry slovenských súdov, judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie.

2. Kultivácia osobnosti, vzdelávanie v oblasti psychológie, etiky, rétoriky, komunikácie s verejnosťou, médiami, cvičné psychologické testy a nácvik záťažových situácií súvisiacich s výkonom funkcie sudcu

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

- psychologické aspekty výkonu funkcie sudcu,
- zvládanie záťažových situácií (asertivita, relaxačné techniky a pod.),
- profesijnú etiku (etický základ osobnosti sudcu, aktuálnu právnu reguláciu v oblasti profesijnej etiky sudcov),
- prejavy sudcu vo vzťahu k verejnosti, sebareprezentáciu sudcu, vzťah k médiám, rétoriku, profesionálnu komunikáciu na pracovisku a krízovú komunikáciu.

3. Vzdelávanie v oblasti súkromného práva (občianske právo, rodinné právo, pracovné právo, obchodné právo)

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

Občianske právo hmotné:

- občianskoprávne vzťahy (subjekty občiansko-právnych vzťahov, predmet, obsah, výkon a ochranu, osobnostné práva, zastúpenie, význam času),
- právne skutočnosti (právne významné skutočnosti, právne úkony – náležitosti, obsah, následky vadnosti, udalosti, fikcie),
- vecné práva (vlastnícke právo – nadobúdanie, ochranu, podielové a bezpodielové spoluvlastníctvo, vecné bremená, záložné právo),
- dedičské právo (predpoklady dedenia, vydedenie, dedenie zo zákona, dedenie zo závetu, ochranu oprávneného dediča),

- záväzkové právo (vznik, zmenu, zabezpečenie a zánik záväzkov, záväzky z právnych úkonov, záväzky zo spôsobenej škody a bezdôvodného obohatenia),
- právo duševného vlastníctva (subjekty, obsah, autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, práva priemyselného vlastníctva, ochranu a vymožitelnosť).

Občianske právo procesné:

- zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej len „CSP“), zákon č. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej len „CMP“) a zákon č. 162/2015 Správny súdny poriadok v platnom a účinnom znení (ďalej len „SSP“),
- základné znaky civilného procesu (princípy, právomoc, príslušnosť súdu, strany/účastníci konania, zastúpenie, účasť prokurátora a úkony prokurátora, neodkladné opatrenia, zabezpečovacie opatrenia a iné opatrenia súdu),
- konanie v prvej inštancii podľa CSP a CMP,
- opravné prostriedky podľa CSP a CMP.

Rodinné právo:

- rodičia a deti (určenie rodičovstva a osvojenie, výchovu, zastupovanie dieťaťa, správu majetku dieťaťa, náhradnú starostlivosť),
- výživné (vznik, rozsah, zánik vyživovacej povinnosti, druhy vyživovacích povinností).

Pracovné právo:

- pracovný pomer (vznik, zmenu, zánik, neplatné skončenie pracovného pomeru a nároky z neho vyplývajúce),
- náhradu škody (všeobecnú zodpovednosť zamestnanca za škodu, zodpovednosť za schodok a za stratu zverených predmetov, rozsah zodpovednosti, osobitné druhy zodpovednosti zamestnávateľa za škodu voči zamestnancovi).

Obchodné právo:

- záväzkové právo (vybrané typy zmlúv podľa Obchodného zákonníka – kúpnu zmluvu, zmluvu o dielo, prepravnú zmluvu, zasielateľskú zmluvu a iné, poznatky z aplikačnej praxe),
- právo obchodných spoločností (obchodný podiel v s.r.o. (exekúcia, BSM, vydržanie, zriadenie záložného práva na obchodný podiel),
- založenie a vznik obchodných spoločností,
- zrušenie a zánik obchodných spoločností,
- obchodný register (vznik, zmenu a zánik podnikateľského subjektu),
- konkurzné právo (procesné ustanovenia konkurzného práva a CSP, spory o právnu neúčinnosť právnych úkonov so zameraním na poznatky z rozhodovacej činnosti, spory o určenie pohľadávok so zameraním na poznatky z rozhodovacej činnosti, postavenie prokurátora v konkurznom konaní, opravné prostriedky).

4. Vzdelávanie v oblasti verejného práva (trestné právo, finančné právo, ústavné právo, správne právo)

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

Trestné právo hmotné:

- základné zásady trestnej zodpovednosti (pojem trestného činu, základné znaky skutkovej podstaty trestného činu, náležitosti trestnoprávnej zodpovednosti, okolnosti vylučujúce protiprávnosť činu, zánik trestnosti a trestu),
- druhy a ukladanie trestov a ochranných opatrení, zásady pre ich ukladanie, výmery trestov, ukladanie úhrnného a súhrnného trestu, aplikácia asperačnej zásady a zásady „trikrát a dost“ , podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody podľa zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“),
- osobitné ustanovenia o trestnom stíhaní mladistvých, výklad pojmov podľa piatej hlavy všeobecnej časti Trestného zákona, vymedzenie pojmu „mladistvý a vek blízky veku mladistvého“, základné zásady trestnej zodpovednosti mladistvých, osobitosti postavenia mladistvých, výchovné opatrenia voči mladistvým, ukladanie trestov mladistvým,
- trestné činy proti životu a zdraviu, trestné činy proti rodine a mládeži, trestné činy proti slobode a ľudskej dôstojnosti (priblíženie skutkových podstatí najdôležitejších trestných činov z prvej, druhej a tretej hlavy osobitnej časti Trestného zákona),
- trestné činy proti majetku, trestné činy hospodárske, trestné činy všeobecne nebezpečné a trestné činy proti životnému prostrediu (priblíženie najdôležitejších skutkových podstatí zo štvrtej, piatej a šiestej hlavy osobitnej časti Trestného zákona),
- trestné činy proti republike, trestné činy proti poriadku vo verejných veciach, trestné činy proti iným právam a slobodám, trestné činy vojenské, trestné činy proti ľudskosti, trestné činy terorizmu, extrémizmu a trestné činy vojnové (priblíženie najdôležitejších skutkových podstatí zo siedmej až dvanástej hlavy osobitnej časti Trestného zákona).

Trestné právo procesné:

- základné zásady trestného konania, pôsobnosť a príslušnosť súdov, strany v trestnom konaní, vylúčenie orgánov činných v trestnom konaní, súdu a iných osôb, obhajcu, poškodeného, splnomocnenca poškodeného a zúčastnenej osoby, úkony v trestnom konaní v zmysle zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“),
- zaistenie osôb a vecí podľa Trestného poriadku (dôvody a trvanie väzby, nahradenie väzby, zadržanie, domové a osobné prehliadky, vstup do obydlija, zabezpečovanie informácií, zadržanie, otvorenie a zámenu obsahu zásielok),
- dokazovanie podľa Trestného poriadku (dokazovanie všeobecne, svedkov, znalcov a odbornú činnosť, ostatné dôkazné prostriedky),

- fázy trestného konania, prípravné konanie, konanie pred súdom podľa Trestného poriadku (prípravné konanie – vyšetrovanie, hlavné pojednávanie a jeho priebeh, rozhodovanie súdu na hlavnom pojednávaní, verejné a neverejné zasadnutie),
- rozhodnutia v trestnom konaní a opravné prostriedky podľa Trestného poriadku (rozsudok, uznesenie, príkaz, právoplatnosť a vykonateľnosť rozhodnutí, opravné prostriedky proti rozhodnutiam, oprávnené osoby, lehoty, konanie o nich a spôsoby rozhodnutia o opravných prostriedkoch),
- mimoriadne opravné prostriedky podľa Trestného poriadku (obnova konania, dovolanie, zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní a spôsoby rozhodovania o ich),
- osobitné spôsoby konania a výkon jednotlivých druhov trestov a ochranných opatrení podľa Trestného poriadku (konanie proti mladistvým, konanie proti ušlému, dohoda o vine a treste, výkon jednotlivých druhov trestov a ochranných opatrení).

Správne právo:

- zákon č. 71/1967 Zb. o Správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v platnom a účinnom znení,
- daňové zákony a konanie podľa zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- stavebné konanie, prokurátorský dozor a súdny prieskum v stavebných veciach,
- konanie vo veciach katastra, prokurátorský dozor a súdny prieskum vo veciach katastra,
- služobný pomer (štátnu službu, štátnu službu policajtov, colníkov, vojakov),
- rozhodovanie obcí a VÚC (pri výkone samosprávy a pri prenesenom výkone štátnej správy),
- rozhodovanie v sociálnej agende,
- rozhodovanie vo veciach azylu a cudzincov.

Ústavné právo:

- deľbu moci, princípy slovenského konštitucionalizmu (osobitne právneho štátu),
- ústavnú úpravu základných práv a slobôd (osobitne právo na súdnu ochranu),
- ústavné postavenie súdov a prokuratúry,
- legislatívny proces,
- postavenie Ústavného súdu Slovenskej republiky a konanie pred ním,
- vzťah súdov a prokuratúry k ostatným ústavným orgánom.

5. Vzdelávanie v oblasti medzinárodného práva a európskeho práva

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

- vzťah medzinárodného, európskeho a vnútroštátneho práva,
- zásady aplikácie medzinárodného a európskeho práva a ich prameňov,

- medzinárodné právo súkromné a procesné (výklad k vybraným ustanoveniam zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v platnom a účinnom znení, aplikáciu medzinárodných dohovorov),
- európske medzinárodné právo súkromné,
- vybavovanie dožiadaní z cudziny a právnu pomoc, doručovanie písomností,
- európske a medzinárodné právo trestné (medzinárodný zatýkací rozkaz, vydávacia väzba, európsky zatýkací rozkaz a pod.),
- v rámci tejto oblasti vzdelávania sa do programu zaraďujú aj ďalšie aktuálne témy z obchodného a správneho práva Európskej únie.

6. Repetitórium

V tomto bloku sa kladie dôraz na:

- rekapituláciu nadobudnutých vedomostí,
- simuláciu pojednávania,
- praktické cvičenia zamerané na osvojenie si procesných postupov a návykov nevyhnutných pre výkon funkcie sudcu,
- rozbor praktických prípadov v trestnej a v inej než trestnej oblasti,
- vyhotovovanie rozhodnutí v trestnej a v inej než trestnej oblasti,
- vyhodnotenie pripravenosti uchádzačov lektormi.